

Projekt

z dnia 31 października 2024 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY TURAWA**

z dnia 22 listopada 2024 r.

w sprawie "Rocznego programu współpracy Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) i art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491). uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Roczny program współpracy Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turawa.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy Turawa oraz na stronach internetowych Urzędu Gminy Turawa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Turawa

Iwona Duda

**ROCZNY PROGRAM WSPÓLPRACY
GMINY TURAWA
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ INNYMI PODMIOTAMI PROWADZĄCYMI
DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO
NA ROK 2025**

Wprowadzenie

Program Współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego to dokument programowy, określający zasady polityki realizowanej przez organ administracji publicznej wobec organizacji pozarządowych. Przyjmowanie rocznych Programów Współpracy z organizacjami pozarządowymi jest zgodnie z przepisami Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie obowiązkiem każdej jednostki samorządu terytorialnego.

Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej oraz wykonuje przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych o charakterze lokalnym, niezastrzeżonych ustawami na rzecz organów administracji rządowej.

Prowadzenie aktywnej polityki w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi wpływa korzystnie na rozwój gminy oraz poprawia warunki życia jej mieszkańców. Efektem współpracy jest także umocnienie w świadomości społecznej, poczucia odpowiedzialności za swoją wspólnotę lokalną i zwiększenie udziału mieszkańców w zaspokajaniu potrzeb społecznych.

Działania Gminy Turawa oraz działania podejmowane przez organizacje pozarządowe uzupełniają się, co pozwala na efektywniejsze i skuteczniejsze realizowanie zadań publicznych oraz służy zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców.

Priorytetem naszego samorządu jest służenie mieszkańcom w ramach posiadanych zasobów i kompetencji, w sposób skuteczny i przejrzysty.

Nadrzędnym celem Gminy Turawa jest budowanie i utrwalanie podstaw trwałej i systematycznej współpracy administracji samorządowej z organizacjami pozarządowymi a co za tym idzie poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Turawa.

Program współpracy Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025 jest dokumentem systematyzującym tę współpracę. Został wypracowany w procesie konsultacji z organizacjami pozarządowymi.

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne

1. Roczny Program Współpracy określa formy, zasady i zakres współpracy organów samorządowych Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi, a także priorytety zadań publicznych, których realizacja związana będzie z udzieleniem pomocy publicznej. Szczegółowe warunki realizacji zadań zostaną określone w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań.

2. Program współpracy Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi, realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r.

3. Współpraca samorządu Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi realizowana będzie na zasadach: partnerstwa, pomocniczości, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności przy zachowaniu suwerenności stron.

4. Ilekroć w niniejszym Programie jest mowa o:

- 1) ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

- 2) organizacjach - rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 3) programie - rozumie się przez to Roczny program współpracy Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok;
- 4) konkursie - rozumie się przez to otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 i art. 13 ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie;
- 5) dotacji - rozumie się przez to dotację w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.).

Rozdział 2. Cele Programu

1. Celem głównym programu jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi, służącego pobudzeniu aktywności obywatelskiej mieszkańców Gminy Turawa oraz efektywnym i skutecznym rozpoznawaniu i zaspokajaniu ich potrzeb.

2. Celami szczegółowymi programu są:

- 1) integracja podmiotów realizujących zadania publiczne;
- 2) prezentacja dorobku sektora i promowanie jego osiągnięć;
- 3) wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych w Gminie Turawa;
- 4) zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców;
- 5) zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w zadaniach realizowanych przez Gminę Turawa;
- 6) wspieranie działań na rzecz mieszkańców regionu;
- 7) zwiększenie aktywności organizacji w wykorzystaniu środków pozabudżetowych na rzecz mieszkańców Gminy;
- 8) umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za swoją wspólnotę lokalną;
- 9) zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu problemów lokalnych;
- 10) wykorzystanie potencjału i możliwości organizacji pozarządowych.

Rozdział 3. Zasady współpracy i zakres przedmiotowy

1. Program współpracy opiera się na sześciu podstawowych zasadach współpracy:

- 1) zasada pomocniczości - samorząd udziela pomocy organizacjom pozarządowym, w niezbędnym zakresie, uzasadnionym potrzebami wspólnoty samorządowej, a organizacje zapewniają ich wykonanie w sposób ekonomiczny, profesjonalny i terminowy;
- 2) zasada suwerenności stron - władze samorządowe i organizacje nie narzucają sobie nawzajem zadań, szanując swoją autonomię, mogą natomiast zgłaszać wzajemne propozycje i deklaracje, gotowość wysłuchania propozycji drugiej strony;
- 3) zasada partnerstwa - współpraca pomiędzy władzami samorządowymi, a organizacjami pozarządowymi oparta jest na obopólnych korzyściach, woli i chęci wzajemnych działań, współdziałaniu na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów, m.in.: uczestnictwie organizacji w rozeznawaniu i definiowaniu problemów mieszkańców gminy, sugerowaniu zakresu współpracy, proponowaniu standardów usług świadczonych przez organizacje;
- 4) zasada efektywności - samorząd udziela pomocy organizacjom pozarządowym w celu prowadzenia bardziej efektywnych działań, Gmina przy zlecaniu organizacjom pozarządowym zadań publicznych, dokonuje wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych. Wspólnie dążą do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów z realizacji zadań publicznych;
- 5) zasada uczciwej konkurencji - zarówno władze samorządowe, jak i organizacje, w trakcie udzielania dotacji oraz wydatkowania przyznanych środków publicznych działają zgodnie z prawem i dobrymi obyczajami, nie naruszając dobra wzajemnych działań;

6) zasada jawności - procedury postępowania przy realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, sposób udzielania dotacji oraz wykonania zadania są jawne. Dotyczy to w szczególności udostępniania organizacjom przez gminę, informacji o celach, kosztach i efektach współpracy, a także środkach finansowych zaplanowanych w budżecie gminy na współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz kryteriach oceny projektów. Zasada obliuguje również organizacje do udostępniania gminie danych dotyczących struktury organizacyjnej, sposobu funkcjonowania, prowadzenia przez nie działalności statutowej oraz sytuacji finansowej.

2. Zlecenie realizacji zadań i udzielanie dotacji następuje w trybie otwartego konkursu ofert na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego.

3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi obejmuje zadania określone w art. 4 ustawy.

Rozdział 4. Formy współpracy

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi może mieć charakter finansowy i pozafinansowy.

2. Zlecenie realizacji zadań Gminy Turawa organizacjom pozarządowym w ramach współpracy finansowej odbywa się poprzez:

- 1) powierzenie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji;
- 2) wspieranie wykonywania zadań publicznych poprzez udzielenie dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

2. Pozafinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi dotyczą:

- 1) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu ich skutecznej realizacji;
- 2) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i konsultacyjnym;
- 3) angażowania organizacji do wymiany doświadczeń i prezentacji osiągnięć;
- 4) koordynacji działań i realizacji wspólnych przedsięwzięć i imprez;
- 5) udzielania pomocy w pozyskiwaniu przez organizacje pozarządowe środków finansowanych z innych źródeł niż budżet gminy przez informowanie o potencjalnych źródłach finansowania oraz udzielenie rekomendacji;
- 6) pomocy przy organizowaniu spotkań otwartych przez organizacje, których tematyka wiąże się z programem, np. poprzez możliwość nieodpłatnego udostępnienia lokalu, środków technicznych, itp.;
- 7) organizacji przez Gminę lub współdziałania organu Gminy w organizacji szkoleń, konferencji, forum wymiany doświadczeń, w celu podniesienia sprawności funkcjonowania organizacji;
- 8) nieodpłatnego udostępnienia materiałów związanych ze wspieraniem oraz powierzaniem realizacji zadań publicznych, których realizacja odbywa się w drodze konkursu ofert.

Rozdział 5. Priorytetowe zadania publiczne

1. Obszar współpracy Gminy Turawa z organizacjami obejmuje sferę zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy.

2. Jako zadania priorytetowe samorządu gminnego w roku 2025 określa się zadania z zakresu:

- 1) pomocy społecznej:
 - a) opieka domowa nad osobami chorymi, niepełnosprawnymi, samotnymi i starszymi,
 - b) rehabilitacja osób chorych i niepełnosprawnych,
 - c) gimnastyka lecznicza i korekcyjna,
 - d) wypożyczanie sprzętu medycznego dla chorego w domu,
 - e) prowadzenie poradnictwa medycznego, świadczenie czynności medycznych na miejscu (takich jak: pomiar ciśnienia krwi, poziomu cukru we krwi, zastrzyki, opatrunki, kąpiele dla osób nieposiadających odpowiednich warunków sanitarnych w domu).
- 2) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym:

- a) organizacja wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży połączonej z realizacją profilaktyki uzależnień,
 - b) organizacja przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia,
 - c) zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień;
- 3) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej:
- a) organizowanie konkursów wiedzy, kulinarnych,
 - b) promowanie i pielęgnowanie tradycji kulturowych,
- 4) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego:
- a) organizacja wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych,
- 5) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:
- a) promowanie, pielęgnowanie i prezentowanie kultury narodowej oraz regionalnej (m. in. imprezy kulturalne, koncerty, warsztaty, wystawy, festyny),
 - b) wspieranie przedsięwzięć artystycznych, kulturalnych i edukacyjnych,
- 6) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej:
- a) zadania związane z upowszechnianiem kultury poprzez organizowanie zajęć sportowych (treningi, festyny sportowe, zawody),
 - b) organizowanie otwartych imprez sportowych adresowanych do mieszkańców Gminy Turawa,
 - c) współorganizowanie amatorskich rozgrywek w poszczególnych dyscyplinach sportowych,
 - d) szkolenie i współzawodnictwo sportowe,
 - e) upowszechnianie i wspieranie różnorodnych dyscyplin sportowych szczególnie wśród dzieci i młodzieży,
 - f) tworzenie warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu.
3. Istnieje możliwość nowelizacji programu w ciągu roku przez Wójta Gminy Turawa na wniosek organizacji.

Rozdział 6. Sposób realizacji Programu

1. Gmina zlecać będzie realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym, których działalność statutowa jest zgodna z zakresem zlecanego zadania.

2. Zlecenie realizacji zadań organizacjom pozarządowym obejmuje w pierwszej kolejności te zadania, które Program określa jako zadania priorytetowe.

3. W sytuacji wystąpienia uzasadnionych potrzeb, Wójt może określić w ciągu roku kolejne zadania i ogłosić konkursy na ich realizację przez organizacje pozarządowe.

4. Organizacje mogą z własnej inicjatywy złożyć ofertę realizacji zadań publicznych, w zakresie rozpatrzenia takiej oferty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy.

5. Podstawową formą zlecenia zadań organizacjom pozarządowym jest otwarty konkurs ofert.

6. Kontrolę merytoryczną i finansową nad realizacją zadań publicznych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, w imieniu Wójta Gminy, sprawują odpowiedni, wyznaczeni zarządzeniem Wójta Gminy, pracownicy Urzędu Gminy lub jednostki organizacyjne gminy poprzez:

- 1) wizytowanie organizacji i ocenę sposobu realizacji zleconych zadań;
- 2) egzekwowanie przestrzegania postanowień zawartych w ustawie, umowach i programie współpracy Gminy Turawa z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
- 3) analizę i ocenę przedkładanych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego rozliczeń i sprawozdań;

- 4) egzekwowanie od podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego wyjaśnień, zwrotu środków niewykorzystanych lub wykorzystanych niezgodnie z umową.

Rozdział 7.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu

1. Gmina Turawa współpracując z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami pożytku publicznego w ramach uchwalonego rocznego programu współpracy na rok 2024 przeznacza środki finansowe w wysokości:

- 1) ... **zł** na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej;
- 2) ... **zł** na realizację zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 3) ... **zł** na realizację zadań dotyczących podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 4) ... **zł** na realizację zadań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 5) ... **zł** na realizację zadań z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 6) ... **zł** na realizację zadań wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

2. Ostateczną wysokość środków określa Uchwała Budżetowa Rady Gminy Turawa na rok 2025.

Rozdział 8.

Sposób oceny realizacji Programu

1. Ustala się następujące mierniki oceny realizacji Programu:

- 1) wysokość środków finansowych przekazanych z budżetu gminy organizacjom na realizację zadań publicznych;
- 2) liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje, z wyszczególnieniem zadań zleconych w drodze konkursów ofert i trybu pozakonkursowego;
- 3) liczba ofert złożonych przez organizacje na realizację zadań publicznych, z wyszczególnieniem ofert złożonych w drodze konkursów ofert i w trybie pozakonkursowym;
- 4) liczba umów zawartych z organizacjami na realizację zadań publicznych;
- 5) liczba organizacji, którym zlecono realizację zadań publicznych;
- 6) pozostałe formy współpracy gminy z organizacjami o charakterze pozafinansowym określone w art. 5 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

2. Nie później niż do dnia 31 maja każdego roku, Wójt Gminy przedkładać będzie organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

Rozdział 9.

Informacje o sposobie tworzenia programu, formie konsultacji oraz ich przebiegu

1. Program utworzony został na bazie projektu, który był konsultowany z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie działającymi na obszarze Gminy Turawa.

2. Określono termin konsultacji od dnia 01.11.2024 r. do 21.11.2024 r.

3. Opinie i uwagi dotyczące programu można było składać w następujący sposób:

- 1) w formie elektronicznej za pośrednictwem poczty e-mail na adres: ug@turawa.pl;
- 2) pocztą tradycyjną na adres: Urząd Gminy Turawa, ul. Opolska 39c, 46-045 Turawa;
- 3) osobiście – poprzez złożenie pisma w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Gminy Turawa.

4. W wyznaczonym terminie (wpłynęły / nie wpłynęły) uwagi do projektu „Rocznego programu współpracy Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2025 rok”.

Rozdział 10.

Tryb powołania i zasady działania Komisji Konkursowej do oceny ofert w otwartym konkursie ofert

1. Komisja konkursowa powołana jest w celu opiniowania ofert złożonych przez organizacje w ramach ogłoszonych przez Wójta Gminy, na podstawie ustawy, otwartych konkursów ofert;

2. Komisja konkursowa i jej przewodniczący powoływana jest zarządzeniem Wójta Gminy Turawa, niezwłocznie po zamknięciu konkursu ofert.

3. W skład komisji wchodzi:

- 1) co najmniej trzech przedstawicieli organu wykonawczego;
- 2) reprezentant organizacji pozarządowych.

4. Organizacje pozarządowe i inne podmioty wytypują swoich przedstawicieli do prac w komisji. Przedstawiciele organizacji pozarządowych lub innych podmiotów, wybierani są do komisji z listy osób zgłoszonych przez organizacje lub inne podmioty.

5. W składzie komisji mogą również zasiadać, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy.

6. Członkowie Komisji składają oświadczenie, że nie reprezentują i nie są członkami organizacji pozarządowej lub podmiotu wymienionego w art. 3 ust. 3 biorącego udział w konkursie.

7. Komisja konkursowa działa w oparciu o właściwe ustawy oraz zasady: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

8. Komisja konkursowa przy rozpatrywaniu ofert:

- 1) ocenia możliwość realizacji zadania przez organizację pozarządową, podmioty wymienione w art.3 ust. 3 „Ustawy” oraz jednostki organizacyjne podległe organom administracji publicznej lub przez nie nadzorowane;
- 2) ocenia przedstawioną kalkulację kosztów realizacji zadania, w tym w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania;
- 3) uwzględnia wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania;
- 4) ocenia proponowaną jakość wykonania zadania i kwalifikacje osób przy udziale, których wnioskodawca będzie realizował zadanie publiczne;
- 5) uwzględnia planowany przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art.3 ust.3 „Ustawy” udział środków własnych lub środków pochodzących z innych źródeł na realizację zadania publicznego;
- 6) uwzględnia planowany przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art.3 ust.3 „Ustawy” wkład rzeczowy, osobowy, w tym świadczenia wolontariuszy i pracę społeczną członków;
- 7) uwzględnia analizę i ocenę realizacji zleconych zadań publicznych w przypadku organizacji pozarządowej lub podmiotów wymienionych w art.3 ust.3 „Ustawy”, które w latach poprzednich realizowały zlecone zadania publiczne, biorąc pod uwagę rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia otrzymanych na ten cel środków.

Rozdział 11.

Postanowienia końcowe

1. Przyznane organizacjom dotacje nie mogą być wykorzystywane na:

- 1) remonty budynków lub pomieszczeń stanowiących biuro organizacji;
- 2) zadania i zakupy inwestycyjne;
- 3) zakup nieruchomości;
- 4) działalność gospodarczą;
- 5) działalność polityczną organizacji;
- 6) działalność inną niż objętą dotowanym zadaniem;
- 7) wydatki wskazane jako wyłączone w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert.

2. Sposób wykorzystywania przyznanych organizacjom dotacji podlega kontroli według właściwych przepisów.

3. Organizacje korzystające z dotacji, z budżetu Gminy zobowiązane są do zamieszczania w swoich sprawozdaniach z działalności, publikacjach i informacjach, w tym podawanych w mediach, informacji o finansowaniu lub współfinansowaniu dotowanego zadania z budżetu Gminy, wraz z herbem Gminy.

UZASADNIENIE

Program Współpracy określa obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Gminy Turawa z organizacjami pozarządowymi. Wskazuje priorytety oraz rodzaj udzielanego przez gminę wsparcia organizacjom pozarządowym, które będą realizowane na podstawie partnerskich relacji.

Obszar aktywności organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego odzwierciedla potrzeby społeczności lokalnej, a utworzony program umożliwia rozwinięcie zakresu działań organizacji, zapewni im wsparcie, które jest podstawą do realizacji podejmowanych działań. Przyczyni się to do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Turawa oraz do lepszego rozpoznawania i zaspokajania, w skuteczny i efektywny sposób, potrzeb społecznych.

Ważnym elementem współpracy jest wzajemne pozyskiwanie informacji, opinii i uwag w zakresie podejmowanych przedsięwzięć. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi staje się kluczowym instrumentem tworzącym warunki do wzajemnego czerpania z doświadczeń lat poprzednich, co pozwoli na zwiększenie skuteczności i efektywności działań związanych z realizacją zadań publicznych.

Treść niniejszego dokumentu została wypracowana w oparciu o wzajemną współpracę realizowaną na podstawie obowiązujących w ostatnich okresach programach.